

Sygn. akt I CSK 3444/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M. P. i A. P.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt V ACa 211/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M. P. i A. P.
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 29 grudnia 2020 r., w ten sposób, że zasądził od pozwanego Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów M. P. i A. P. kwotę 104.437,42 zł (sto cztery tysiące czterysta trzydzieści siedem złotych czterdzieści dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 16 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty, oddalił apelację powodów w pozostałej części oraz oddalił apelację pozwanego.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części oraz uchylenia wyroku Sądu Okręgowego

w zaskarżonej części oraz przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, ewentualnie żądał uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części oraz przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, ewentualnie żądał uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w całości i uwzględnienie apelacji pozwanego oraz oddalenie apelacji powoda. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony –

co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione. Sąd Najwyższy rozstrzygając co do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (tj. w ramach tzw. przedsądu) bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. *inter alia* postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Zagadnienia prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie spełniają powyższego kryterium, nie wskazują bowiem, że są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Stanowią jedynie próbę narzucenia własnej oceny prawnej względem zagadnień omówionych w zaskarżonym wyroku.

Zaoferowane zagadnienia stanowią prezentację różnych stanowisk oraz sformułowanie własnej oceny prawnej. Tymczasem istotność zagadnienia dotyczyć ma nie tylko jego wagi, lecz także tego, iż jego rozstrzygnięcie pozostaje w ścisłym związku ze sprawą ze wskazaniem tego związku oraz dotyczy zaskarżonego orzeczenia, a ponadto, w jakim zakresie i w jaki sposób ewentualne rozstrzygnięcie zagadnienia w sposób odmienny od przyjętego w zaskarżonym orzeczeniu spowoduje konieczność wydania odmiennego orzeczenia.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano również potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Zawarty w niej wniosek oparty na potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie został wadliwie sformułowany. Co do większości wątpliwości, w skardze nie powołano orzecznictwa wskazującego na istnienie takich rozbieżności. Natomiast w kwestii wątpliwości co do wykładni art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. w skardze nie wykazano na czym polegają przedstawione wątpliwości i w jaki sposób wpływają na kierunek rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd II instancji. Tu również trzeba podkreślić, że przedstawione wątpliwości jedynie próbę narzucenia własnej oceny prawnej względem zagadnień omówionych w zaskarżonym wyroku.

Przez rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy rozumieć istnienie zróżnicowanych albo sprzecznych rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub zbliżonych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawa, wyłożone lub zastosowane w sposób prowadzący do wydania odmiennych orzeczeń albo innych decyzji procesowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, Nr 2, poz. 29).

W odniesieniu do analizowanej przesłanki konieczne jest wykazanie przez skarżącego, że dokonanie wykładni jest niezbędne dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2016 r., I CSK 641/15), czego w niniejszej sprawie skarżąca nie dokonała. W tym zakresie wymagania są podobne do tych, które występują w przypadku zaoferowania przez stronę skarżącą do rozstrzygnięcia zagadnień, które w jej ocenie pozostają istotne. W obu przypadkach skarżąca w niniejszej sprawie ograniczyła się do prezentacji abstrakcyjnych stanowisk i ich umotywowania, oczekując niejako od Sądu Najwyższego dokonania wykładni bez wykazania jej umocowania w okolicznościach rozpoznawanej sprawy. Nie jest tymczasem rolą Sądu Najwyższego ani dokonywanie abstrakcyjnej wykładni prawa bez jej odniesienia do rozpoznawanej sprawy i wydanych przez sądy *meriti*, poddawanych kontroli w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięć, ani też wyręczenie strony i poszukiwanie argumentacji, która, niewskazana w skardze, miałaby uzasadniać jej przyjęcie do rozpoznania z uwagi na istnienie związku między wskazaną przez skarżącą przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej a rozpoznawaną sprawą i jej rozstrzygnięciem.

Dodać wypada, iż w świetle powyższych uwag nie stanowi wystarczającego uzasadnienia wskazanie przez skarżącego, iż zagadnienia przezeń prezentowane są doniosłe dla praktyki obrotu i stosunków gospodarczych, a także z uwagi na znaczną liczbę rozpoznawanych spraw. Skarga kasacyjna bowiem, mimo iż postępowanie kasacyjne ma na celu przede wszystkim urzeczywistnienie interesu publicznego, nie może abstrahować od konkretnej sprawy, w której wydane zostało orzeczenie, od którego strona wnosi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Nie wystarczy też streszczenie stanu faktycznego (okoliczności faktycznych) sprawy oraz przebiegu postępowania przed Sądami *meriti*, tym bardziej, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi wyodrębnioną, samodzielną część skargi. Nie można wreszcie nie dostrzec, iż w zakresie rozbieżnych stanowisk prezentowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego co do wykładni przepisów prawa, skarga kasacyjna nie jest instrumentem co do zasady służącym ujednoliceniu tego orzecznictwa.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U., poz. 265).

[as

ał]